

Sayın Bakanım

Yükseköğretim Kuruluna hoş geldiniz.

Sizi Türkiye Cumhuriyetinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı olarak Yükseköğretim Kurulunda ağırlamaktan mutluluk duymaktayız.

Bugün gerçekleştiriyor olduğumuz toplantımızda mühendis kökenli rektörlerimiz, mühendislik programlarının bulunduğu fakültelerimizin dekanları, enerji alanında ihtisaslaşmış enstitü müdürlerimiz, tabii kaynaklar alanındaki bölüm başkanlarımız ve konusu bizzat enerji olan öğretim üyelerimiz bulunmaktadır.

Müsaadeniz ile konuşmanızın sonunda vaktiniz olduğu ölçüde platformun sorularını ve katkılarını da alacağız.

Sizi ve üniversitelerimizin değerli rektörlerini, değerli hocalarını saygıyla selamlıyorum. Hepiniz hoş geldiniz.

Sayın Bakanım,

Bugünkü beraberliğimizin ana konusu olan ülkemizin **Enerji ve Tabii Kaynaklarımıza Yönelik Politikalarımızı** sizden dinleyeceğiz.

Ben bu kısa selamlama konuşmasında üniversitede ve akademide yakın zamanda gerçekleştirdiğimiz ve gerçekleştireceğimiz ve özellikle yapısal dönüşüm odaklı girişimlerimizden ve özellikle de enerji ve tabii kaynakları alanımızdaki çalışmalarımızdan söz edeceğim.

Ülkemizin 2023 yılında dünyanın 10 büyük ekonomisinden birisi olma hedefi dikkate alındığında, bu hedefe ulaşabilmesi ancak nitelikli bilgi üretimi ve nitelikli insan faktörü ile mümkün olabilecektir. Bu da,

küresel ölçekte rekabetçi bir yükseköğretim sistemine sahip olunmasını gerekli kıldığı malumdur.

Yükseköğretim alanındaki küresel gelişmelerle birlikte özellikle 2000'li yılların başından itibaren yükseköğretim kurumlarının sayılarında ve çeşitliliğindeki artışlar, öğrenme yöntemlerinde kullanılan yeni teknolojiler ve buna bağlı olarak çeşitlenen yöntemleri, ulusal ve uluslararası işbirlikleri, öğrencilerin hareketliliği, mezunların istihdam edilebilirliği ve üniversitelerin sıralandırılmaları gibi konular artık, yükseköğretim kurumlarının daha şeffaf, hesap verebilir ve her düzeyde daha fazla sorumluluk almalarını gerektirmektedir. YÖK artık bu temeller üzerine şekillenmeye başlamıştır.

Ülkemizde yükseköğretime erişim ve yükseköğretim alanındaki okullaşma oranının artırılması 2000'li yıllar öncesinde çözümlenmesi gereken en öncelikli konu iken özellikle 2003-2014 yılları arasında bu konuda sayısal açıdan çok önemli gelişmeler sağlanmış, bir sıçrama yaşanmış ve yatay büyüme olarak adlandırabileceğimiz büyük bir büyümeye şahit olunmuştur.

Bugün itibari ile 111'i devlet, 65'i vakıf yükseköğretim kurumu ve 6'sı vakıf meslek yüksekokulu olmak üzere toplam 182 yükseköğretim kurumumuz mevcuttur. Öğrenci sayımız da 7.313.403'e ulaşmıştır. Ülkemiz, bu sayı ile Avrupa Yükseköğretim Alanında ikinci en büyük öğrenci sayısına sahip ülke konumuna gelmiştir.

Yükseköğretim sistemimizdeki son 10 yılda yaşanan bu büyüme sürecinin bundan sonraki aşaması keyfiyet itibariyle, nitelik ve kalite bakımından da büyümedir. Bu kapsamda son 12 ay içerisinde gerçekleştirdiğimiz birçok yeni ve yenilikçi girişimlerimiz bulunmaktadır:

- Yükseköğretim Kurumlarında giriş sırasında
  - Tıp da,
  - hukuk da,
  - mimarlık ve mühendislik fakültesinde, “Başarı Sırasına göre sınırlama” getirildi.
- Temel Bilimlerin tercih edilirliliğini artırabilmek için ilk 25 bine giren öğrencilere burs olanağı getirildi.
- 10 ülke ile yükseköğretim alanında kapsamlı işbirliğine yönelik mutabakat zaptı imzalandı.
- Üniversitelerimize elektronik kayıt uygulaması başlatıldı.
- Öğrencilerin üniversite tercihlerinde doğru karar verebilmelerine yardımcı ve rehber olan YÖK ATLAS Uygulaması başlatıldı.

Bunların önemli kısmı girdi ve süreç odaklı iyileştirmelere yönelik girişimlerdir. Ancak, hepimizin malumlarıdır ki, küresel rekabette yer alabilmek için girdi süreçlerinden çok daha fazla çıktı süreçleri odaklı bir yapılanmaya ihtiyaç vardır.

Bu kapsamda tarafımızca gerçekleştirilen ve yapısal değişim niteliğinde olan en önemli girişimlerimiz ise, **“Kalite Kurulu’nun oluşturulması”** ve **“Misyona Farklılaşması odaklı İhtisaslaşma”** dır.

Bunlardan *Kalite Kurulu* ile ilgili olarak *Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği* Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Yönetmelik kapsamında, çıktı süreçlerinin kontrolü ve bu süreçlerin yönetimi esas alınmış, YÖK’ün bir birimi, dairesi olarak değil YÖK ile ilişkili, ama ona bağımlı olmayan; ilgili paydaşların üye olarak yer aldığı

Yükseköğretim Kalite Kurulu oluşturulmuş ve kısa bir süre içinde yapılanma sürecini tamamlayarak faaliyetlerine başlamıştır. Bu Kurul'un biri "*Kurumsal Değerlendirme*" diğeri "*Program Akreditasyonu*" olmak üzere dış değerlendirme odaklı iki ana misyonu koordine etmesi beklenmektedir.

Tabii ki bunu yeterli görmüyoruz. Bu kapsamda önemli bir işlev göreceğine inanılan *Yükseköğretim Kalite Kurulu*'nun Muhterem Cumhurbaşkanımızın da 18 Ekim 2016 tarihinde Külliyyede ifade ettiği üzere kanuni düzenleme ile Yükseköğretim Kurulu'ndan tamamen bağımsız bir yapıya kavuşmasıdır. Bunun da bir an önce gerçekleşmesi için YÖK, her düzeyde girişimde bulunmaktadır. Sizlerin de bu sürece katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Yapısal değişikliği gerçekleştirecek ikinci husus, Üniversitelerde misyon farklılığı odaklı ihtisaslaşma ve bu kapsamda beklenen çeşitliliğdir.

Üniversitelerimizin tümünün aynı ve birbirinin kopyası olmasını tasvip etmiyoruz. Üniversitelerimiz farklı değerler üretmelidir. Bu kapsamda üniversitelerimizin bir kısmının eğitimde, bir kısmının araştırma ve teknoloji üretiminde bazılarının da bölgesel kalkınmaya katkı sağlamakta farklılaşmasını hedefliyoruz. Bunun için de üniversitelerin misyonlarını tekrar gözden geçirmesine, tek tipten uzaklaşarak kurumsal farklılık ve çeşitliliğe yönelmesine, üniversite olmanın şümüllü yapısından uzaklaşmadan belli alanlarda temayüz etmesine ihtiyaç vardır. Bu yaklaşımın bir üniversitenin sadece bir alanda faaliyet göstermesi olarak anlaşılmalı, bütün alanlarda faaliyet gösterirken bir alanda temayüz etmesi kastedilmektedir.

Bu amaca yönelik olarak YÖK'ün Koordinasyonunda, hem üniversitelerin buldukları bölgeye olan katkılarını arttırmak hem de

belirli alanlarda ihtisaslaşmaya teşvik etmek amacıyla özellikle 2006 yılı sonrasında kurulmuş olan yükseköğretim kurumlarına yönelik başta Kalkınma Bakanlığımız olmak üzere ilgili Bakanlıklarımızla *“Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması”* çalışması başlatılmıştır. 15 ay süren kapsamlı bir çalışma ve değerlendirme sonrasında 5 pilot üniversite belirlenmiş ve sonuçları 18 Ekim 2016 tarihinde, 2016-2017 Yükseköğretim Akademik Yılı Açılış Töreninde Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanmıştır. Buna göre;

- Bingöl Üniversitesi; tarım ve havza bazlı kalkınma alanında,
- Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi; hayvancılık alanında,
- Düzce Üniversitesi; sağlık ve çevre alanında,
- Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi; tarım ve jeotermal alanında,
- Uşak Üniversitesi; tekstil, dericilik ve seramik alanında

“Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması” projesinin pilot yükseköğretim kurumları olarak belirlenmiştir.

Misyon farklılaşması çalışmasının bir sonraki aşaması 5 pilot Araştırma Üniversitesinin belirlenmesidir. Bu konuda da belli bir süredir hazırlıklarımızı sürdürmekteyiz, yakın zamanda da bunu yükseköğretim kurumlarımızla paylaşıyor olacağız. Bunun takibinde de eğitimde ihtisaslaşmış üniversitelerimiz çalışmasına başlayacağız.

Bu iki önemli projeyi hayata geçirebilmek üzere nitelikli insan kaynağına ihtiyacımız olduğu açıktır. Doktora derecesine sahip insan kaynaklarının nicelik ve nitelik olarak artırılmasına yönelik olarak *“Ülkemiz için öncelikli olan ve öğretim üyesi ihtiyacı olan belli alanlarda İhtisaslaşacak 1000 Yönlendirilmiş Araştırma Görevlisi Alımı”* için ilana çıkıyoruz. Bunun yanısıra yükseköğretim tarihimizde bir ilk olacak olan

“100/2000 Doktora Projesi”ni hayata geçiriyoruz. Ülkemizin doktoralı insan ihtiyacını karşılamak üzere 100 önemli ve disiplinler arası alanda 2000 kişiye tatminkâr bir burs verilecektir. Bu alanlar da rasyonel bir yaklaşımla belirlendi, ülkemizin gelecek 10 yılını şekillendirecek bir şekilde tasarlandı. “100/2000 Doktora Projesi” bilim hayatımızın önümüzdeki yıllarda teminatı olacaktır.

Bu projemiz kapsamında enerji alanı da öncelik gündemimizde yer almaktadır. Ülkemiz için ihtiyaç gerektiren alanlar olarak şu başlıklar belirlenmiştir:

- Hidrojen ve Yakıt pilleri
- Güç ve Depolama Teknolojileri
- Enerji Depolama ve Enerji Malzemeleri
- Yenilenebilir Enerji Kaynakları / Teknolojileri (Güneş Enerjisi, Rüzgar Enerjisi, Jeotermal, Hidrogüç)

Tabii Kaynaklar ile ilişki alanlarda da, Maden, Yer Bilimleri, Petrol ve Doğal Gaz programlarına daha nitelikli öğrencilerin bu programları seçmesine yönelik olarak ilgili programların bölüm başkanlarından oluşan bir komisyon oluşturulmuş ve bu konuda kapsamlı bir çalışma yapılmaktadır.

Sayın Bakanım, Değerli Hocalarım,

Enerji eğitimi bugün, akademik literatürde STEM (bilim, teknoloji, fen ve mühendislik) kavramıyla anılan yapı içerisinde verilse de yeterli olamamaktadır. Çünkü enerji piyasası, bu eğitimin içinde **işletme ve ekonomi ve hatta tarih** gibi sosyal alanların da olması gerektiğini göstermektedir.

Dolayısıyla enerji konusunda organize edeceğimiz akademik programlar, **disiplinler arası** yapıda gelişmelidir. Bu kavramlar sadece

bizim için değil, dünyadaki yükseköğretim kurumlarının da değişim için eğitim masasına yatırdığı başlıklar içerisindedir.

Birçok konuda olduğu gibi bu konuda da 21. yüzyıl bizi disiplinler arası eğitim vermeye ve disiplinler arası çalışmaya yönlendirmektedir. Bu eğitimin kabul görebilmesi için piyasanın ve sektörün de tek bir başlıkla mezuniyeti değil, disiplinler arası eğitim görmüş mezunları kabullenmesi ve tercih etmesi önem taşımaktadır.

Yakın zamanda bu komisyonun çalışmalarını kamuoyu ile paylaşıyor ve bu çalışmanın sonuçları kapsamında gerekli girişimlerde bulunuyor olacağız.

Bakanlığını yaptığınız Enerji ve Tabii Kaynaklar alanının ülkemizin 2023 yılı hedefleri kapsamında çok önemli olduğunu düşünüyor ve bu kapsamda bugünkü toplantımızı çok önemsiyoruz.

Teşrifleriniz nedeniyle tekrar teşekkür ediyor, bugünkü toplantımızın başarılı ve verimli geçmesini diliyorum.